

Izhaja vsak četrtek,
Velja s poštnino vred in
v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

O znanila se prijemajo in
plača se za navadno vrstico
če se oznanilo natisne en-
krat, 10 kr., če dvakrat,
15 kr., če trikrat 20 kr.,
in vsakokrat za kolek 30 k.

„Poduk v gospodarstvu bogati deželo.“

Štv. 25.

V Mariboru 23. junija 1870.

Tečaj IV.

Tabor pri Kapeli,

eno uro niže Radgone.

Poduka in spet poduka potrebuje naše slovensko ljudstvo, to so besede, ktere se že več let čujejo iz ust vsakega rodoljuba. Voditelji našega predragega slovenskega ljudstva so to potrebo ne samo spoznali, temuč tudi že mnogo storili, da bi ljudstvo po mogočnosti podučevali. V ta namen so nastale po vseh krajih čitalnice, so nastala druga enaka društva, so se začele izdavati potrebne knjige in časniki in zadnjič so se še začeli napravljati veliki javni shodi, ktere tabore imenujemo, vse to se je osnovalo samo zato, da bi se ljudstvo podučevalo in narodnost med ljudstvom krepko zbužala.

Da pa naše drago slovensko ljudstvo potrebo, podučevanja popolnoma spozna, je že do zdaj pokazalo pri vsaki priložnosti, ker vsikdar se je vdeležilo posebno shodov, kjer je mislilo, da bi se tamo kaj koristnega naučilo.

13 taborov smo zdaj že imeli v „Sloveniji“, in vseh teh se je ljudstvo v velikem številu udeležilo in vsikdar soglasno sprejelo in z velikim veseljem vse rezolucije, o kterih je bilo govorjeno.

Zadnji dozdejni tabor je bil v nedeljo 19. t. m. pri Kapeli, t. j. prav za prav v kapeljski fari na lepem murskem polju, pri tako imenovani Novi Slatini, eno malo uro niže Radgone. Tudi tega tabora se je vdeležila tako velika množina rodoljubov, kakor jo nismo nikdar pričakovali, in sicer on dan tem manj, ker bilo je zlo deževno vreme. Kakor smo iz gotovega vira izvedeli, so ta tabor osnovali vsi župani kapelske fare in neki rodoljubi bližnje okolice in posebno ljutomerski gg. dr. Klemenčič in Kukovec sta jim šla v vsem na roke; da, celo radgonski mestjani, če ravno Nemci, so pripomagali k temu taboru, posebno tisti, ki imajo v kapelski fari posestva, kar potem kaže, da so ti gospodje res liberalni, da hočejo, da se Slovenci tudi naj podučujejo po svoji narodni šegi naj veselijo. Take poštene Nemce bomo vsikdar čislali in jim bomo hvaležni in jih bomo tudi vsikdar po mogočnosti podpirali in z njimi, kot sosedi prav bratinsko skupej živeli. Ziveli vsi pošteni, pravični in v pravem smislu liberalni Nemci!

Že taki popoldne se je začelo ljudstvo zbirati na taborišču, ki se je nahajalo na prav lepem pašniku in je bilo obdano s prav velikimi drevesi, na kterih je vibralo blizo deset velikih slovenskih zastav. Ob eni popoldne je vendar prišel strašen vihar in dež je lil, kakor bi ga kdo iz škafov vlival. Ta burja je trajala do pol treh in ves kraj je bil v vodi. Po tem se je nebo spet lepo razjasnilo in odbor z govorniki se je podal na taborišče misleč, da niti 500 ljudi ne bode tam; ko vendar tje pridemo, je bilo že več tisoč ljudi zbranih in od vseh strani še jih je zmirom več prihajalo. Ob pol četirih je bil tabor napovedan in ker je cesarski komisar zahteval, da se naj tabor začne, se je to tudi zgodilo. Iz početka je že bilo zbrano 4000 ljudi, prihajalo pa jih je vendar še zmirom več in proti koncu tabora jih je na taborišču bilo više 8000. Prihajali so še vendar zmirom in žalibog, so neki še le prišli, ko je bil že tabor končan. Prihodniki so pravili, da so se tudi mnogi vrnoli domu, ker so mislili, da pri tako hudem vremenu tabora niti ne bo. Ljudje so prišli od 4—5 ur oddaljenih krajev in so bili zvun-

redno navdušeni za tabor. Ob tričetrt na četiri je gosp. dr. Klemenčič kot predsednik taborovega odbora tabor z lepim vvodnim govorom odprl. Govore prinesemo še le pribodnjič, danes še samo pristavimo rezolucije, ktere so bile vse soglasno sprejete.

1. Vsi Slovenci se po postavi naj zedinijo v eno krovovino z enim deželnim zborom in eno deželno vlado.

2. §. 19. državnih osnovnih postav se naj djansko izpolnuje, naj se zato na Slovenskem slovenski jezik v vse cesarske urade in kot podučni jezik v vse šole vpelja in sicer taki v začetku pribodnjega šolskega leta.

3. Ker so naša posestva z zemljiščnim in hišnim davkom že preobložena, izrečemo vsi tukaj zbrani, da se naj državno gospodarstvo tako uravna, da se zemljiščni in hišni davek zniža, ali če to nikakor ni mogoče, naj se v pribodnje ne povekša.

4. Naj se prosta hudodelstva, pregreški in prestopi ostreje kaznujejo.

5. Naj se Mura od Radgone do ogerske meje na deželne stroške regulira, posebno zgorej Uče vasi.

6. Naj se čez naš kraj ali ne daleč od njega napravi železnica.

(Dalje.)

Gospodarske stvari.

Umni sadjorejec.

Zboljšanje slabe zemlje.

Globoko rodovitna in dobro vdelana prst, kakoršna je po dobrih vinogradih, njivah, zelnikih in drugih starih vrtilih, je za vse sadno drevjo najboljša. Ali večkrat je le pusta in plitva zemlja, ki ima za podlogo trdo mrtvico ali pa prod, da drevesa korenin globoko gnati ne morejo, ali pa živeža ne najdejo; tako zemljo je treba zboljšati.

Sem ter tje je zemlja od nature dobra, vendar se primeri, kakor smo zgoraj videli, da nektero sadno drevje ljubi to, drugo uno zemljo, in toraj ni k rasti sadunosnic pripravna, zlasti če ni obdelana in globoko zrahljana; zato se mora zboljševati in sicer tako-le.

Če se tista zemlja, kamur se misli drevo saditi, že predno leto okoli dveh čevljev globoko prekoplje, ali tako z lopato preobrne, da zgornja rodovitna prst v dno, spodnja mrtvica pa k vrhu pride, ki se s časoma tudi rodovitnosti navdabne.

Zemlja se zboljša, če se ji druge boljše ali nasprotne prsti nameša. V pust lapor naj se navozi gline iz bajaranja, rujav lapor pa blata iz ceste in grabnov; suha rahljica ali pešenca se naj zmeša z mastno iloveo; cmokasta mrtvica pa z dobrim peskom. Črna prst se naj z laporjem potrosi.

Tudi se zboljša zemlja če je zlo pusta, s tem, da se prekopa, dobro pognoji in kaj drugega ondi vseje ali vsadi, na primer: krompir, koruza itd., in ko se je gnoj zadosti sprstnil, nastopijo potlej še le drevesa. Najbolj pa se zemlja zboljša in slabo rastečim sadunosnicam k rasti pomaga z gnojem, ki se tako-le pripravi:

Velika jama se naredi, v njo se nameče plev, blata, slame, plevela, kopriv, listja, rušin, smeti, kakega droba, raznih odpadkov, gujilega lesa, dobre prsti itd. Po tem se

napelje večkrat v njo kaka luža ali gnojnica, in se večkrat vse to premeče in premeša da se sprsteni. Od tega gnoja se nekoliko drevesnim koreninam prisuje, drevo začne kmalo veselo rasti, pa tudi prav obilo roditi.

Vrste sadnih dreves.

Da bo sadno drevje veselo rastlo, solnce imelo, rado rodilo, se mora vsikdar po redu saditi; kar je tudi lepo videti, če drevesa po vrsti stojijo. Kder se drevje redko sadi, še pod njim brez obotavljanja žito, če se vseje, ali žlahna trava raste; s tem pa se kraj vsikak olepša in veliko več dobička doprinaša.

Zato gre saditi jablane, hruške in črešnje v navadni zemlji 5 do 6 sežnjev, v globoko rodovitni zemlji 7 sežnjev, po nagnjenih brežinah pa po 5 sežnjev vsaksebi.

Med njivami se sadno drevje najmanj 10 do 12 sežnjev v vrsti sadi, da setvi ne škodje; še bolje pa je, po mejicah ali med njivami nobenega drevesa ne saditi, ne imeti, ne pušiti. Bog hotel, da bi se po drugih prav pripravnih krajih marljivejše sadno drevje sadilo.

Pri cestah in potih, po ozkih dolinah, 5 do 6 sežnjev; po pašnikih pa 6 sežnjev se sadijo sadnosnice po vrsti. —

Češplje ali slive, višnje in marelice se morajo 2 do 3 sežnjev vsaksebi po redu saditi, kosčeni sad pa po vrstih 2 sežnja. Kder se zgol slive sadijo, naj se 2 in pol do 3 sežnje narazen v vrsti sadijo. Vsa nizka in majhna drevesa, tako imenovani pritlikovci, se poldrug seženj vsaksebi po redu sadijo. Orehi in kostanj se morajo 7 do 8 sežnjev eden od drugega saditi, ker velika drevesa zrastejo. Če se najpred po vrsti koli postavijo, kakor potreba za razna plemena sadnosnic nanese, se po tem lahko v pravi razmeri po redu jame skopljejo. To je najlahkejši način vrste narediti. Motvoz, žnora, špagovina ali nit, seženj ali raglja, vse te reči delo zadržavajo in veliko zmešnjavo vzrokujejo, preden se prave vrste naredé. (Dalje.)

o pravi starosti mladih goved za pleme.

Pri mladih govedih se, kakor obilne skušnje učijo, splovilno življenje oglasi med šestim in devetim mescem njih starosti in se ponavlja pri telicah, če niso breje, vsake 3 do 4 nedelje; po takem so goveda vsak letni čas za plemenje pripravne.

Pravi čas goveda po plemenu spuščati se ravna prvič po različnem rodu, vdrugič po boljši ali slaběji klaji, in tretjič po rabi živinčet.

Prvič: kar se tiče rodu. Goveda majhnega rodu in majhne sorte, navadno nekoliko popred dorastejo in popolno moč zadobé, kakor goveda velike in težke. Ako gospodar ne želi, da bi mu posebno močne in težke bile, jih mora dobro leto ali poldrugo leto stare po plemenu spuščati, se vé da jim ne primanjkuje dobre in tečne klaje. Život se do tega časa tako dodela, da krava svojo rast brez vsega zadržka dokončá, teleta precej velike zrastejo in so za prodaj ali plemo dobra. Da bi jih dalje v plemenu zadrževal, zavoljo tega ni svetovati, ker bi utegnile naposled jalove ostati, zlasti take, ki se v hlevu krmijo in nikdar na pašo ne spusté; v takih okolščinah se rado primeri, da gre pri živinčetu vse na loj in meso. Pri veliki in težki živini pa ni svetovati, da bi se že telice poldrugo leto stare po plemenu spuščale; v Švajci, Montafunu, Pingavi, v Holandii in drugih krajih, kjer imajo veliko in težko živino, je sploh navada, da se junice okoli 2 leti in še ene kvatre čez stare, k juncu vodijo. Ako bi se junice velikega in težkega rodu prezgodaj po plemenu spuščale, gotovo bi se tudi rod te vrle živine s časoma zmanjšal in poslabil.

Drugič: kar se tiče klaje. Bolj ko se mladi živini obilo in redivne klaje daje, tem bolj se redi in močna prihaja in tem poprej je godna za pleme. Zato se morajo goveda ktera obilo in dobre krme dobivajo in od mladosti skrbno gleštajo, poprej po plemenu spuščati, kakor taka, ktera manj klaje dobivajo in se tako skrbno ne gleštajo. — Kolik razloček je pri živinoreji v tej reči, se učimo deloma iz skušenj znamenitega živinorejca barona Riedesel-na, deloma pa iz rusovske živinoreje. V tem, ko je Riedesel svoja mlada goveda posebno dobro redil, so mu tako zrastle in močna bila, da bi jih bil mogel že 6 mesecev stara po plemenu spuščati; bila so tako velika, kakor druga dve leti stara, pa v prvi mladosti v reji zamorjene. Nasproti pa Jor-

dan pripoveduje (v svojih praktičnih bukvah o živinoreji, Dorpat 1852), da Rusi, ker jim njih goveda le počasi rastejo in se po bornih pašah pasejo, še le v četrtem letu po plemenu spuščajo. Ako gospodar mladim govedom obilo dobre klaje poklada in jih ne goni na pašnike, ampak v hlevu redi, je vselej boljše, da se poprej kakor pozneje po plemenu spuščajo, sicer si debelih pa jalovih junic zaredi; to pa mu utegne vse veselje do živinoreje sčasoma podreti, ker li moral rep za repom dajati mesarju.

Tretjič: kar se tiče rabe. Kjer živinorejci posebno na to gledajo, da si bogato molžo napravijo, bi se jim svetovalo, da bi svoje telice nekoliko prej po plemenu spuščali. Skušnje učé, da tista goveda, ki se pozno pariyo, namreč še le takrat, ko je njih truplo na vse strani že dorastlo, so malokdaj dobre mlekarice. Opazovanje spolovilnega življenja uči, da več mleka in več rodovitnost krav se ravna po tem, da se je mlada živina zgodaj ubrejila, dokler život še ni dorastel na vse strani; treba je tedaj, da mlečne žlezice začno poprej se gibati. Kadar pa hočejo gospodarji veliko in močno živino imeti, ali za vprego ali za mesarja, naj je ne spuščajo pred drugim letom k juncu.

Dopisi.

Iz Ptujca. — Dragi „Slov. Gospodar!“ Ne morem zamolčati neke posebne stvari, ktere se tičejo naših narodnjakov, in zato ti pošljem te vrstice in te prosim, da jih vrstiš v svoj predelček.

Pred nekimi dnevi sem zablodil v neko nemškutarsko krčmo g. R. P. v kaniškem predmestju, v katero Vi, dragi Slovenci hodite, posebno Vi iz slovenskih goríc, in tamo stajate, ker Vam je prilično. Kaj pa tam slišite? Same grde nemškutarske neumne reči, ktere Vas zapeljujejo. Ali Vam ni žal za Vaše denarje, ktere tam potrošate? Namesto, da bi se okrepčali, boste tamo le pohujšani, ker on krčmar zaničuje Vas in Vaš slavni narod, čeravno od Vas mnogo dobička ima.

Zaničuje tudi Vaše dobre duhovnike, ki za Vas skrbijo kakor dobra mati za svoje pridne otroke; rogovili grdo zoper vse slovenske časnike in jih psuje zatega voljo, ker so vam na veliko korist in poduk. Zakaj pa rogovili tako? ker celo ni politično izobražen in ker nima toliko pameti kakor petelin na Vašem dvoru.

Dragi Slovenci! opominjam Vas, bodite pametni in ne verujte vsakemu nemškutarskemu rogoviležu, kateri proti naši svobodi, proti blagru naše drage domovine „Slovenije“ dela in jo podreti hoče.

Iz Ivanjec. 13. junija t. l. je bila volitev v spodnjih Ivanjcih pri g. predsedniku in čujte, čujte kaj se je zgodilo! Vsemu nasprotovanju in vsem overam vkljub, so naši vrli slovenski možje odkrito in brez vse bojezljivosti izrekli željo, da hočejo voliti vrlega Slovenca A. Št.

Naročila smo dobili nemška, in zato jih deseti ni razumel in ni znal kaj pomenijo; dobili pa smo jih tudi komaj en dan pred volitvo; vse to vendar ni nič pomagalo, ker naši možje so vsi stali za ednega in eden za vse kakor skala v kipečem morju in so ostali pri svojem naprejšvetju. Vsakega človeka, kteremu je kaj mar za našo domovino je v srce veselilo glasovanje slišati. „Slava občini ivanjski!“ Z Bogom!

Iz Rač. — Čujte, kaj stranka liberalcev gg. Seidl-Brandstetter-a po Slivnici dela. Po noči 18. t. m. je neki izobražen ali bolj rečeno, neolikan Seidlbrandsteterianer na farovška vrata program svoje stranke, kterege so neki nemškutarji Svečinski (Witscheu) podpisali, prilepil. To djanje močno karakterizira Seidl-Brandstettera. Ako ta gospoda v resnici, kakor pravita, luč nam Slovincem prižgati četa, tak naj po dnevi svoje beriče pošiljata, kateri nam bodo luč (Aufklärung) davali, ne pa ponočnjakov, in ako nam kulturo dati četa, tak naj ne pošiljata nam takih neolikancev, naj si bodo iz Maribora ali odkod drugod. Slednjemu Vama gg. Seidl in Brandstetter in Vaši stranki mi Slivničani naznanimo, da ostanemo verni, pošteni in pravični, kakor so bili naši očeti.

Iz donaske gore pri Rogatcu. — Včeraj smo pri nas kat. pol. društvo slovesno začeli, ker po preteklih štirih tednih ni bilo prepovedano. Naprosili smo vis. čast. g. dekana, da so nam namen tega društva na tanko razložili. Zdaj vemo, kako potrebno je za nas v zborih razne

časopise preberati in se pogovarjati, da se nam ne bo potreba pustiti za nos voditi od vsakterega posvetnega lahko-mišljenca. Slovenski kmetje! snujte si taka društva, zdaj se bo kmalo začel shajati deželni zbor, in le, ako bomo mi svoje poslance podpirali s svojimi željami, bodo zamogli toliko bolj srčno povzdigniti svoj glas za naše katoliške in narodne pravice.

Donaška gora 20. junija 1870.

Nace Mikuš, predsednik. Jakob Gobec, tajnik.

O Darwin-ovem nauku.

Trudilo se je v preteklem stoletju mnogo izvrstnih glav, premišljevali in dognati znanost o človeški duši, ali dušo-slovje in sploh vse predmete filozofije. Zlasti med Nemci se je dosti let tako godilo, da si je skoraj vsak profesor filozofije osnoval svoj lastni nauk; nekteri pa so dospeli do večega okroga poslušalcev in učencev, ki so se držali učenikovega nauka. Ovi nemški učeniki, n. pr. Kant, Fichte, Hegel so bili vendar sami spiritualisti; učili so namreč, da je v človeku duša najvažnejši del, in Hegel je celo prišel do tega, da Bog ni posebno samosvojno bitje, temuč da se duša celega sveta, to je po njem Bog, le razvija v človeški duši, da je tedaj duša vsakega človeka, zlasti pa filozofa kos Boga.

Ovi nauk — kakor vsaka prenapetost — našel je kmalo svoje nasprotnike, in bolj ko so kljubovali Hegelnovemu nauku, bolj so razvili nasproten nauk, ki se je nazadnje zgubil v prenapetost na nasprotni strani. Karakteristično pa je, da je ravno neki Anglež bil tisti mož, ki je nasprotni nauk po vseh pravilih složil v sistemo, in pokazala se je v tem zopet razlika med praktičnim pa tudi materialističnim narodom Angležkim in med spekulativnim narodom nemškim.

Anglež Darwin je namreč (da samo posnetek vodilnih misli njegovih razvijem) učil blizo tako-le: Kamor koli se oziramo v naravi, povsod najdemo borbo za lastno življenje in pokončanje nasprotnikov. V hosti pade na zemljo tisoč semen, vendar ne more kali pognati in rasti še ne deseto seme; druga semena se zadušijo. Močnejše drevo vzame luč in zrak slabemu, slabeje hira in se zaduši. Enako je pri živalstvu. Močnejša žival preganja slabejo, in svoje plemo razširja.

Nadalje opazujemo, da je v vsakem plemenu nekoliko razdelkov ali ras, ki se med seboj le malo ločijo po lastnostih. Tako n. pr. smo imeli tukaj in še imamo domači razdelek kokoši, ki se le malo loči od kokin-kineških kokoš, ki so pa veče in močnejše. Kjerkoli pa taki razdelki ali rase se dotikajo, tam se že začne borba, ali naravna ali umna; bodi si da človek sam rajši redi močnejši razdelek, ali da se neposredno borita med seboj dva razdelka, kakor n. pr. nedavno se je pri nas razširila močnejša rasa podgan, slabeji razdelek se mora vedno umikati.

Ove lastnosti veče moči se razvijajo v raznih oddelkih takrat, kader je kateri razdelek doma v prav ugodnem kraju. N. pr. iz Španskega dobimo naj bolji razdelek ovac, ker so jim tam lega, zrak, reja itd naj bolj ugodni.

Nadalje se pa tudi razna plemena križem pariyo in tako postanejo nova plemena, kakor n. pr. vidimo, da iz konjskega in oslovskega plemena se rodi mezej, ki ima lastnosti obeh plemen. Gotovo je tudi, da se plemena taiste vrste ne razločijo mnogo med seboj; n. pr. naš pes ni dosti različen od volka.

Iz teh prikazni se da po Darwinu sklepati, da more tudi katero koli nižje plemo roditi kakošno močnejše plemo, in da se je tako res godilo na svetu od nekđaj. Ko se je v katerem plemenu napravil močnejši razdelek, pregnal je slabejega, kolikor je mogel, in sebe razširil. Iz tega močnejega razdelka odcepil se je zopet pozneje še močnejši razdelek itd., dokler ni po tisoč in tisoč letih močnejši razdelek že razvil toliko novih lastnosti, da je že postal novo plemo.

Blizo tako se je po Darwinu, Vogtu in drugih tudi zgodilo s plemenom opic. Tudi opice, pravi, imajo med seboj dosti razdelkov, ki se med seboj le malo ločijo. Najmočnejši razdelki med njimi sta Orangutang in Gorila. Te dve plemeni se že ne ločite toliko od človeškega rodu, njune telesne lastnosti so človeškim dosti podobne. (Dalje.)

Politični ogled.

V Avstriji, t. j. prav za prav v Cislajtani se še zmirom vrti politika o volitvah. Iz mnogih krajev prihajajo glasi, da bodo zmagali konservativci, kar liberalcem strašno glave beli. Posebno se to čuje iz Štajarske, Tirolske in gornje Avstrije, če je temu res tako, bode še bojevanje v deželnih in državnem zboru spet vekše in od samega bojevanja bomo čuli spet sklepe, kateri nam morebiti ne bodo najbolj koristili. Upajmo vendar, da zmaga ta boljša stranka, in da bo nas peljala do boljšega.

Minister Witmann je vložil prošnjo do cesarja, da bi naj smel odstopiti iz ministerstva, in cesar je to dovolil.

Dunajski nemški volilci so svojega nekdanjega slavljeneja Schindlerja prav sramotno odstavili od kandidature. V nekem shodu je moral britko slišati, kako grdo je samo sebe zastopal, nikakor pa narod; kako se je bogatil in sploh kak nepošten človek je. Mož je na vse to molčal. Tudi pri nas kandidirajo nemškutari, ki imajo Schindlerjevo politiko.

Vladni časniki so povedali, da se vlada ne bo nič vtikala v volitve. Pri Nemcih se morebiti ne vtika, pri nas pa bi se lahko dokazalo da se vtika po svojih uradnikih. —

Iz Poljske se tudi piše, da vlada dela za kandidate, ki bi od znane resolucije nekoliko odstopili in bi bili bolj „zmerni.“ Odločno pa imajo tudi uradniki nalogo, delati proti ubogim Rusinom.

Česka akademična čitalnica je poslala g. vladiku Strossmayerju zaupnico zarad njegovega vedenja v Rimu o vprašanju o papeževi nezmotljivosti nasproti.

Ogersko ministerstvo je zdaj popolnoma postavljeno. Gorove je imenovan za ministra komunikacije, in Szlavy za ministra trgovine. Andrašy je ministerski predsednik in minister deželne brambe, Rajner je minister notranjih zadev, Kerkapolyi minister denarstva, Horvath minister pravosodja; Eötvös minister uka in bogočastja, Bedeković (za Hrvaško) minister brez portfela in Festetič je minister na cesarskem dvoru. Preveč talentov tudi to ministerstvo ne kaže.

V Rumuni je vse zburkano, tako, da se je bati, da se bodo tamo godile v kratkem prav čudne stvari. — Pri neki volitvi je prišlo do krvavega tepeža, tako, da so morali vojaki mir delati, pri kateri priložnosti je bilo 4 mrtvih in izmed vojakov 32 ranjenih. Narod s knezom in z njegovim ministerstvom že dolgo ni zadovoljen. Pri volitvah so vendar zmagali narodni proti vladnim kandidatom. Ta izid volitev bi znal prav pomenljiv biti, ker na Rumunijo pazijo trije mogočni sosedje: Rusko, Turško in madjarska Avstrija, ako se po parlamentarni šegi nova bolj narodna vlada v Ruminiji ustanovi, kar nebi bilo Turkom, še manj pa Madjarom po godi.

V Belgiji so pri zadnjih volitvah liberalci padli, in so zmagali konservativci, vsled tega je liberalno ministerstvo, ki je bilo 13 let na krmilu, odstopilo.

Novičar.

(Nemška kultura in svoboda?!) Peklenski sad ščuvanja nekterih ljudi v mariborskem okraju se že kaže. Na domači zemlji slovenski si Slovenec pred tuji ni v svesti življenja. Berite, kar se nam piše od Slov. Bistrice, in kdor nima vode namesto krvi v žilah — —

Pa naj stvar sama govori. Pišejo nam zanesljivi poroki: Zopet je ena in ista nemškutarska stranka grozen škandal zoper Slovence v njih lastni domovini napravila in njih na domači zemlji z najetimi tuji s sirovo silo pobiti name-ravala! Naša slovenska kandidata, gospoda dra. Sernee in Radej, sta se v nedeljo popoldne ob 4. uri v Novi vesi volilcem bistriškega okraja predstavljati hotela in v ta namen k privatnemu shodu v soboto na posamezne volilce osebnopovabila razposlala. Naša kandidata prišedša v slov. Bistrico slišita da je nemški fabrikant gosp. Sternberger svoje delavce (kupferschmiede) v Novo ves komandiral in da se govori, da se Slovincem boče surova sila goditi. Naznanita tedaj to političnemu komisarju gosp. Korberu iz Maribora, ki je bil slučajno v Bistrici, in ga naprosita naj za red skrbi posebno pa žandarjem to naznani, da pridejo tje patrolirat,

Po mnogem obotavljanji pride pozneje za našima kandidatom in gre skupaj z njima v Novo ves, kder je na

bregu kakih 50 do 60 v treh razdelkih zbranih delavcev stalo. Prvi razdelek, ki so se obleki kot delavci iz okolice kazali so prišedše pozdravili, drugi in tretji razdelek bolj od zad med drevesi in na griču stoječi pa so odurno gledali. Naša kandidata, komisar in 4 drugi Slovenci gredo naprej k hiši shoda. Nek Sorschag iz Čresnove se bliža komisarju in ga vpraša ali je shod javen, na kar mu slednji odgovori: ne! Slovenski kmeti so stali pri hiši shoda. Kandidata stopita na prag hiše, c. k. komisar zraven. Okoli njih se zbirajo slovenski volilci.

Kmalo pride Sorschag, na čelu kakih 60 delavcev Nemca Sternberga. Mnogo njih je bilo oboroženih z debelimi palicami. C. k. komisar Korber Sorschag-u razjasni, da sta slovenska kandidata prišla s svojimi volilci pogovarjat se in svoj program zagovarjat. Kmalu pride lastnik fabrike gosp. Sternberger vpraša osorno komisarja, ali smejo vsi brez razločka v hišo k shodu, na kar mu komisar odgovori: kdor je volivec, da. Na to vpije razsrjen Sternberger: Wenn wir alle nicht hindürfen, so will ich nichts davon hören etc.

Med tem nek kmet delavce opominja k miru. Mahoma udari eden delavec moža čez glavo in tudi drugi tepó neusmiljeno po njem, da se kmet zgrudi na tla in v omedleveci obleži. Žandarja pa zraven stojita in se ne ganeta.

Dr. Serbec je pri vratih stal. Hipoma ga eden najetih surovežev s kolom po glavi udari, drugi in tretji priskoči in ga pahne od praga, da pade na obraz na tla, drugi mahajo po na tleh ležečem. Ob enem so bili napadeni trije drugi Slovenci. S trudom so ranjeni prišli v vežo, kjer so nekateri slov. volilci vrata zapahnili in zabarikadirali. Žandarma stojita mirno zunaj, nobeden se ni genil, ni besede zinil. C. kr. komisar je bil pa pobegnul.

Zdajci so reprezentanti nemške kulture, nemškega pijairstva, t. j. Sternbergerjevi delavci, kakor kanibali v Ameriki, zaprte z divjim krikom oblegali, šipe pri oknih podrobili in z debelimi hlodi vežna vrata šturmalili. Divja nemškutarska drubal bi bila po polurnem divjanju vrata razsula in vsi bi bili mrtvi, ko bi se ne bil glas raznesel, da huzarji iz Bistrice pridejo. Na ta glas divjad zbeži.

(Gg. dr. Serbec in dr. Radaj) sta dobila od mnogih strani telegrame, v katerih izrekajo rodoljubi obžalovanje za stran grdega nemškutarskega napada v Slov. Bistrici dne 19. t. m.

(Dovoljenje za tabor v Ipavi) je došlo! — Odbor prosi slavne čitalnice in županije, da nemudoma taborska naznanila na javne kraje prilepé. Listi za polovično vožnjo se bodo razposlali; ako bi se utegnilo primeriti, da kateri kraj teh listov ne dobi, prosimo, da nam to hitro naznani (po Coresp. Karte), da se po tem kaki napaki v okom pride.

Odbor ipavskega tabora. (Nesrečen orač.) Na Moravskem je oral edin sin nekega bogatega posestnika z dvema mladima konjema in se je privezal vajeti okol roke, konja se ustrašita in nesrečnega mladenča tako vlečeta, da so strašno razčesanega našli mrtvega. Pozor tedaj pri mladih konjih.

(Streljanje pri gostijah) je že večkrat veliko nesrečo prineslo; tako se je spet zgodila velika nesreča pretekli mesec blizu Špitála na Semeringu pri neki kmetijski gostiji. Neki kmetijski fant je namreč strelil iz puške, papirnat zatiček zleti v slamnato streho, ktera se je taki vžgala; ogenj je naglo pograbil še tri druge hiše in tako so 4 hiše popolnoma zgorele. Gotovo bi dobro bilo, če bi gosposka tako nekoristno streljanje popolnoma prepovedala. Dalje so te dni prišli glasi, da je po takem nepotrebnem in neumnem streljanju izišel tudi ogenj v Veliki Kaniži in da je pogorelo 82 hiš in je prišlo 90 rodovin na uboštvo. Da se še mnoge druge nesreče zgodijo, ni treba praviti.

(Velika izložba na Dunaju.) Njih Veličanstvo cesar je dovolil, da se sme napraviti v spomladi leta 1873 na Dunaju velika tako imenovana svetna izložba na Dunaju, kakor so bile take leta 1851 in 1862 v Londonu in leta 1855 in 1867 v Parizu. Izložile se bodo vse mogoče umetnijske, obrtnijske in gospodarske stvari.

(Slaba letina na Laškem.) Iz Laške se piše 29. maja tako-le: Velika vročina, ktera že čez tri tedne traja, je pokončala še to malo upanje na dobro letino, ki nam je ostalo čez grozno sušo meseca aprila. Na več krajih je strašno videti, kako so obupali kmetje! Če tudi zdaj še kaj dežja pride, teško da nam bode kaj pomagal, kajti vsi sadeži in žita so vsehnoli do korenine.

Volitva v Mariboru

se je veršila prav žalostno za narodno stranko, ker zmagala sta nasprotna kandidata Seidel in Brandstetter čeravno s prav majheno večino glasov.

Od drugih krajev še nismo dobili sporočila.

Prav srčno hvalo izrekamo vsem onim gg. volilcem, ki so tako hrabro stali pri tukajšnji volitvi na naši strani.

Slava Njim!

Poslano.

* Iz gotovega vira vemo, da je slovenski kandidat na spodnji Polskavi dobil šest, a ne, kakor nekdo laže, samo eden glas. Pri tej priložnosti izrekamo hvalo narodnim volilcem, s katerih imeni lahko postržemo, da so se tako hrabro držali.

Rodoljubi.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaž.		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl.	k.	fl.	z.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	50	4	90	5	10	4	60
Rži	3	50	3	65	3	65	3	60
Ječmena	3	—	0	—	3	70	0	—
Ovsa	2	5	2	50	2	50	3	20
Turšice (koruze) vagan	3	55	3	75	3	75	3	70
Ajde	3	10	3	20	3	20	2	80
Prosa	2	80	2	40	3	50	2	50
Krompirja	2	—	1	80	1	80	1	80
Govedine funt	—	21	—	27	—	26	—	25
Teletnine	—	22	—	26	—	24	—	25
Svinjetine črstve funt	—	26	—	26	—	26	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	11	50
" 18" " "	—	—	5	60	0	—	—	—
" 36" mehkih " "	4	—	—	—	6	20	7	50
" 18" " "	—	—	4	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	80
" " mehkega " "	—	50	—	50	—	45	—	70
Sena cent	2	50	2	20	1	90	2	80
Slame cent v šopah	2	—	1	50	1	10	1	60
" " za steljo	1	60	1	20	0	90	1	15
Slanine (špeha) cent	38	—	42	—	38	—	38	—
Jajec šest za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 80 kr. a. v.

Ažijo srebra 117.25.

Narodno drž. posojilo 95.90.

Loterijske srečke.

V Gradcu 18. junija 1870: **58 49 67 72 70**

Prihodno srečkanje je 2. julija 1870.

Vabilo na naročbo.

Konec prvega polletja našega četrtega tečaja se bliža in „Slov. Gospodar spet vabi na naročbo. Pri tej priložnosti bi spet lahko ponovili častitim bralcem svoj program, tega vendar takrat ne storimo, temoč samo opomnimo to, da so glavne točke našega programa te-le, da hočemo, kakor do zdaj, po zmožnosti podučevati drage svoje rojake v vseh potrebnih gospodarskih, obrtnijskih in političnih stvarih, in da hočemo zbudjati še zmirom nekoliko pospani duh našega dragega naroda, posebno pa delati do tega, da narod razvidi potrebo združenja vseh Slovencev v jedno celoto „Slovenijo“, če hoče priti do boljšega.

Častiti bralci, ki so bili naročeni samo na pol leta, so lepo prošeni, naj še dalje podpirajo naš naročnino in s tim, da tudi drugim priporočajo naš list, kdor se še zdaj naroči na celi letošnji tečaj, še dobi vse liste.

Podpirajte nas, dragi rojaki duševno in materialno!

Vredništvo.